

POLGÁRI JOG

Főszerkesztő:

Dr. MESZLÉNY ARTUR

Szerkesztik:

Dr. BECK SALAMON

Dr. VARANNAI ISTVÁN

A védjegyjog reformja.

Irta: Dr. Schuster Rudolf, a szabad. felsőbíróság ny. elnöke.

A védjegyjogot nálunk ez időszerint több mint hat törvény szabályozza ugyan, ez a jogosság azonban mégis szabályozatlannak mondható.

Mindaz, ami ezen a téren történik, elégtelen.

Elégtelen úgy a belföldi igények kielégíthetése szempontjából, de elégtelen abból a szempontból is, hogy a külföldi kulturállamokkal sikeres versenybe léphessünk.

Nálunk az immateriális javak, ipari jogok ápolására, fejlesztésére és kiépítésére soha nem fektettek kellőképp sulyt.

Ez az ága a jogunknak és közgazdaságunknak nálunk mindig hamupipóke volt.

Áll ez különösen a védjegyjogra, még pedig úgy az anyagi, mint az alakira.

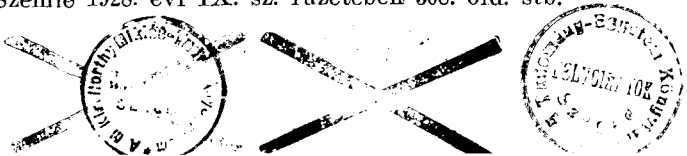
Védjegyjogunk elmaradottsága különösen szembeötlő, amióta a tisztességtelen versenyről szóló 1923. t.-c. életbelépett.

Ez utóbbi törvény a modern igények kielégítésére lényegileg alkalmas, amíg azt a védjegytvörvényekről mondani nem lehet, pedig ugyanannak a joganyagának szabályozásáról van szó, mindkét törvény a kereskedelmi és ipari életünk tisztességét akarja megvédeni és az ezzel ellenkező tisztességtelen versenyt kiirtani.¹

Senki sem gondolt nálunk arra, hogy ezt a két törvényt összhangba hozza. Hogy ez mennyire szükséges, bizonyítja a következő kirívó eset.

Az 1923:V. t.-c. 9. §. alapján (mely §. a védjegyet kifejezetten felemlíti) indított kereset folytán a bíróság az alperest arra kötelezi, hogy egy bizonyos védjegy hasz-

¹ L. Dr. Bányász J. „Védjegyoltalom, tisztességtelen verseny“ című kitűnő könyvére vonatkozó cikket a Magy. Jogi Szemle 1928. évi IX. sz. füzetében 308. old. stb.

nálatával hagyjon fel. (mert az a körülmény, hogy a védjegyet be van lajstromozva, nem akadályozza annak, hogy a bíróság ily ítéletet hozzon).

Ennek az ítéletnek a mai jogállapotunk alapján már most mi a következménye?

Az egyik az, hogy az alperes a védjegyet többé nem használhatja, mert ítélet tiltja el attól. Igen ám, de a védjegyet megmarad a lajstromban, mert a védjegyhatalóság a védjegyjogot nem törli, mivel erre a védjegytörvény alapot nem nyújt. A védjegylajstrom tartalmaz tehát egy védjegyet, amelyet használni *nem szabad*, és törölni *nem lehet*.

Az ítélet védjegyjogilag nem hajtható végre. Ilyen nálunk ebben a kérdésben a mai jogállapotunk.

Dacára ennek a nem örvendetes állapotnak, nálunk gyökeres reformra nem gondolnak, azokat pedig, akik erre gondolnának, és a kérdéssel foglalkoznak, nem támogatják azon az oldalon, amely nélkül cselekedni nem lehet.

Nálunk a *védjegyek fontosságát és nagy gazdasági jelentőségét* eddig még nem ismerték fel. Ezt még ma is valami kisebb jelentőségű dolognak tekintik még ott is, ahol az ország méltán nagyobb belátást elvárhatna.

Nálunk a védjegyek az utóbbi években pedig igen nagy lendületet vettek. Ma már sok ezer *védjegyről* van szó; pl. ha csak az u. n. nemzetközileg lajstromozott védjegyekre gondolunk, azt látjuk, hogy csak ilyen védjegyet évente több ezer kerül nálunk lajstromozásra, holott ezek a védjegyek eddig alig jöttek számba. (Ezt a nagy változást tudvalevőleg az a körülmény idézte elő, hogy Németország az 1922-ik évben a madridi egyezményhez csatlakozott.)

A védjegyek száma és jelentősége mindenütt, és így nálunk is már rég tulszárnyalta a szabadalmakét.²

Ezek tények, amelyeknek sulya parancsolóan követel oly reformokat, amelyekkel aztán a külföld előtt is megállhatjuk helyünket.

Miért nem akarunk haladni ezen a téren?

Pedig ezen a téren is a haladás és annak előmozdítása nemzeti munka lenne!

A trianoni katasztrófa folytán megcsönkített országunk a külfölddel közvetlenebb és sűrűbb érintkezésbe került, mint azelőtt.

² Az 1928-ik évben nálunk 1169 hazai és 5975 nemzetközi védjegyjelentés érkezett be, összesen tehát 7144. Az arány folyton emelkedő. Hogy ezek a védjegyek mily értéket képviselnek — az ki sem számítható.

Ezzel számolnunk kell; ezt figyelmen kívül hagyni nem szabad!

Melyik külföldi vállalat bizza védjegyes áruját és védjegyének sorsát mi ránk — kényszerítő szükség nélkül — midőn látja, hogy milliókat érő védjegyének és így esetleg vállalatának élete és halála felett közigazgatási hatóság (miniszter) dönt!

Ezen változtatni kell.

Megfelelő reformhoz nem is kell sem pénz, sem más hasonló áldozat, hanem csak belátás és kis jóakarát.

Hogy mennyire kirívó elmaradottságunk — azt ugyan már többször beigazoltam más alkalommal, azért mégis ehelyen is rá akarok mutatni ezekre a hiányokra. A két védjegyjogi alaptörvény (1890:II. t.c. és 1895: XLI. t.c.) nagyrésztben elavult, még pedig úgy az anyagi, mint különösen *eljárás*i részükben.

A mi különösen ezt az utóbbit illeti, megjegyzem, hogy az nem csak elavult, hanem soha sem volt jó.³

A védjegyert a mai jogszabályok értelmében *keresettel* kell megindítani a *Keresk. Miniszternél*. A kereset benyújtását közli eljárást az *1868-iki perrendtartás* szabályai szerint kell folytatni; az eljárás rendén — úgy, mint a régi boldogult pertárban — periratok váltása folyik a keresk. kamaránál, (ellenirat, válasz, viszonzválasz stb.). Ezután a keresk. kamara véleményes jelentéssel az iratokat felterjeszti és a Miniszter — a konsultatív votummal bíró u. n. védjegytanács meghallgatása — és a szabad. bíróság elnökének előterjesztése után ítéletet hoz!

Tehát: oly elavult eljárás lefolytatása után, amely ma már sehol sincs többé gyakorlatban, közigazgatási hatóság ítéletet hoz, még pedig első és egyszersmind utolsó fokon!

Ezeket, amit itt leírtam, modern jogász talán hajlandó lenne tréfának tekinteni, pedig komoly valóság.

Ez az eljárás nálunk már évtizedek óta van gyakorlatban. Hoztak az évek folyama alatt számtalan törvényt, új polg. perrendtartást stb., de a védjegyekre vonatkozólag a helyzet változatlan maradt. Ez a helyzet egyenesen groteszk, ha arra gondolunk, hogy néhány százpengős követelés felett független bíróságaink három feruma modern eljárási szabályok alapján dönt, míg milliókat érő védjegy felett nálunk bíróság ma egyálta-

³ Nagyon helyesen mutat rá ezekre a bajokra dr. Fodor Armin kuriai tanácselnök a „Kereskedelmi Jog“ 1929. január 1-én megjelent jubiláris számában 9. old. stb.

lában nem dönt, (eltekintve a büntetőjogi vonatkozástól).

Ezzel szemben pl. Németországban ezeket a pereket a rendes bíróságok döntenek el, utolsó fokon a *Reichsgericht*, amely ezen a téren gyönyörű judikatúrát teremtett meg, amely a védjegyjogot fejleszti, kiépipíti és a közönségre és érdekkörökre oktatólag hat.

Miért nem lehetne nálunk is ez így? Ennek semmi akadályja sincs. Csak akarni kellene.

Sok sürgetés után meghozták az 1925:XII. t.-c.-t, amelynek 5. §-a felhatalmazza a keresk. Minisztert, hogy a Pp. elvei szerint szabályozza rendelettel a védjegyügyi peres és nemperes eljárást és az illető hatóságok szervezetét a fenálló jogszabályoktól eltérően is.

Minden érdeklődő e törvényről értesülvén, fellélegzett.

Azóta több mint négy év telt e, amig legujabban — az eljárást illetően — *reformmunkálatot tettek folyamatba*. Ez a lépés feltétlen elismerést érdemel, de a reformnak tovább kellene terjednie, még pedig az anyagi jogra is és arra, hogy a *védjegyjogot a versenyjoggal és az ugyancsak elhanyagolt ipari mintajoggal* összehangzásba hozzák.

Ha azonban egyelőre a reform a minimumra, t. i. a védjegyjogban követendő eljárás reformjára szorítkozik, nézetem szerint a következő alapelvek lennének követendők:

A *perekben* döntsön a szabadalmi bíróság (amely ma már a független bíróság minden attributumával fel van ruházva), utolsó fokon pedig, egyfoku fellebbviteli rendszer mellett, döntsön a Kuria (ad normam szabadalmi perek. Itt közbevetőleg megjegyzem, hogy ez az újítás nem jelentene a Kurianak számbavehető megterhelést). A megalkotandó eljárási szabályoknak természetesen birnokiok kellene a Pp. elveinek megfelelő összes eljárási garantiákkal.

A *nemperes eljárás* is gyökeresen átalakítandó lenne. Védjegylajstromozó hatóság az egész országra kiterjedően csak *egy* legyen, t. i. a szabadalmi bíróság (ugy, mint a szabadalmi ügyeknél). Meg kell szüntetni ennél fogva a kamaránál vezetett védjegylajstromot, valamint a központi védjegylajstromot (meg kell tehát szüntetni minden védjegyek kétszeri lajstromozását, ami nagy luxus) és a védjegytanácsot.

Mint hogy azonban épen a védjegyjog a gyakorlati forgalmi élet lüktető és sokszor irányító momentumait

nem nélkülözheti, sulyt fektetek arra, hogy a keresk. kamarát nemcsak mint véleményező közeget tartsák fenn, hanem az egész eljárás rendén a kamarát és annak részvételét kapcsolják be, ahol ahoz a bekapcsolódáshoz hasonló bekapcsolódásra gondolok, amilyent az 1923:V. t.-c. (41. §. stb.) létesített és amely bevált. Ez a bekapcsolása a kamarának vonatkoznék a peres eljárásra is. A nemperes ügyekre vonatkozó eljárás a szabadalmi bíróság keretén belül folynék le, még pedig fellebbvitel esetén is (ugy, amint az szabadalmi ügyekben is van). A fellebbvitel egyfoku lenne. Mind ezekből a rendes bíróságokra nem esnék semmi megterhelés.

Ez a vázlata annak a minimumnak, amelyet a reformmunkálatokkal egyelőre meg kellene valósítani. Annak indokolására, hogy a reformmunkálatok kérdése nálunk miért épen most *aktuális*, rámutatok a következő két körülményre:

Az 1929. évi április hó 26., 27. napján a *német iparjogvédelmi egyesület* Berlinben nagygyűlést tartott, (amelyre alább még visszatérek) ez a gyűlés és annak határozatai befolyásolni fogják az *egész kontinentális védjegyjogot*. E mellett mi sem haladhatunk el némán.

A másik fontos körülmény, — amely az előbbivel némileg összefügg — az, hogy *1930-ban a nemzetközi iparjogvédelmi szövetség kongresszusát Budapesten tartja meg*, a napirendre pedig éppen a fent említett berlini nagygyűlésen tárgyalt védjegykérdések is ki lettek tűzve.

Miután az a kongresszus nálunk lesz megtartva, talán igazán *országos érdek* lenne, addig valami reformokat létesíteni, hogy elmaradottságunk ezen a téren a sok külföldi állammal szemben, amelyeknek megbizottai vendégeink lesznek, ne legyen kirívó; hogy lássák, hogy igenis van itt a védjegyek terén is élet és fejlődés és kultúra, jöjjenek csak el hozzánk, bízzák csak ránk nagyértékű ipari jogaikat, mi majd megvédjük, ugy mint más kulturállamok.

Ez is oly körülmény, amelyet országunk érdekében a mérvadó köröknek figyelmébe ajánlok.

A mérvadó körök részéről igen hathatós támogatásra okvetlenül szükség van. A kereskedelmi kamara, az iparjogvédelmi egyesület, a nemrég alakult magyar védjegy-szövetség és a többi érdekkörök maguktól kitelhetően bizonyára mindent elkövetnek, hogy azoknak a külföldieknek a védjegyjog terén való haladásunkról minél előnyösebb képet mutatkassunk be — de mindez nem elegendő, ha az irányadó felsőbb körök minél előbb a szélesebb re-

formekhoz hozzá nem fognak és azt az ügyet nagy energiával nem támogatják.

Ezt a felülről való támogatását a német védjegyügynek észlelni lehetett a fent említett berlini nagygyűlésen, amelyen *hat minisztérium és a Reichsgericht is képviseltette magát*, még pedig nemesak külső reprezentálás céljából, mert azok a kiküldöttek érdemben is hozzászóltak; ott voltak a Kammergericht és Landgericht kiküldöttei is. A német bíróságok igen nagy érdeklődést tanúsítottak és a vitában élénken részt vettek. Látszott, hogy a napirenden levő védjegykérdés iránt a legfelsőbb mérvadó köröktől kezdve bíróságok, gazdasági képviselvek stb. annyira érdeklődtek, amint azt nálunk ez időszertint elképzelni sem lehet. A magas nívón álló tárgyalás *sok száz tag részvételével* folyt le.

Magyarország részéről — igen előzékeny meghívó folytán — részt vett a kereskedelmi miniszter megbízása alapján Schilling István a m. kir. szabadalmi bíróság elnöke és e sorok írója mint a magyar védjegyszövetség elnöke.

Előtérben állott ezen a berlini gyűlésen az a kérdés, vajjon forog-e fenn szüksége annak, hogy törvényhozási intézkedést tegyenek abban az irányban, hogy *a védjegy külön — vállalat nélkül harmadikra joghatalyosan át legyen ruházható?*

A probléma azért nehéz, mert ugy Németországban, mint nálunk is már évtizedek óta az a *törvényes rendelkezés áll* fenn ma is, hogy a védjegy csak az illető vállalattal együtt, amelynek részére a védjegy be van lajstromozva, ruházható át. A vállalat és védjegy annyira összefonrott, hogy ha pl. a vállalat megszűnik, a védjegy is törlendő.

Tehát *alapvető törvényes rendelkezés megváltoztatásáról van szó.*

Azok, akik a védjegy szabad átruházását követelik — élükön a szellemes dr. Isag R. tanár — főképp a következőkre hivatkoznak:

A védjegy egyik rendeltetése az, hogy az árunak bizonyos *vállalatból való származására* rámutasson, a vevő tudja meg, hogy az az áru, amelyet a védjegy más áruktól megkülönböztet, egy meghatározott vállalatból származik.

Idővel azonban a sok védjegynél a vállalat és védjegy közti ez a kapocs lazább lett; a védjegyről már nem lehet többé egy meghatározott vállalatra következtetni, előtérbe lép ez által a védjegynek a másik funkciója t. i. az u. n. *garanciális funkciója*, amely azt jelenti, hogy a

védjegy — tekintet nélkül a vállalatra — maga garantálja a vevőnek azt, hogy a vevő tényleg ugyanazt a minőségű márkás cikket kapja, amelyet eddig is az alatt a védjegy alatt kapott.

Ezeknél a védjegyeknél nem látnak akadályt arra, hogy a védjegy önállóan is át legyen ruházható, amíg a másik csoportnál, ahol a vállalatra való utalás még megvan, ily átruházást kizárnak, mert az félre vezetné a közönséget.

Reámutatnak e nézet hívei különösen még a következőkre is:

Előfordul, hogy valamely vállalat fizetési nehézségekbe kerül; a vállalat egész vagyonának értékesítése nem sikerül, nem akad vevő, aki azt egészben átvenné. A vállalat védjegye azonban igen nagy kedveltségnek örvend, úgy hogy azt értékesíteni lehetne. Miért ne lehessen azt eladni és azáltal a hitelezőknek kellő fedezetet teremteni és az adós baján is segíteni? Gazdaságosabb-e a vállalatot hagyni, hogy tönkre menjen és így az összeomlott vállalatból a hitelezők részére semmit sem menteni meg, egy dogma kedvéért?

De a gazdasági élet fejlődése és új strukturája is megköveteli a védjegy önállósítását, különösen ha *konzern*-re gondolunk. Amíg régen az egyéni gazdálkodás volt előtérben, ma már — a racionalizálásra való tekintettel is — az *egyesülés dominál*. Ily konzern esetén nem lehet kikerülni azt, hogy a konzernhez tartozó egyik vállalat védjegyét ne alkalmazzák a konzernen belül működő más vállalat azonos áruira stb. Ezek az új gazdasági alakulatnak oly követelményei, amelyeket figyelembe kell venni, ha csak nem akarjuk vaskalaposságból a konzern fejlődését meggátolni vagy esetleg értékes védjegyek megszűnését előidézni. Különben is a védjegynek önállósága már el van ismerve az által, hogy az u. n. kollektív-védjegyet törvénybe iktatták (nálunk 1921:XXII. t.-c.), ahol annak az egyesülésnek, amelynek javára bejegyezték a védjegyet, nincs vállalata; ez tehát törvényes elismerése a védjegy önállóságának. Ugyanez rejlik abban a tényben, hogy ma már a védjegyre licentiát (használati engedélyt) lehet szerezni.

Végül arra is rámutatnak, hogy sok vállalat van, amely több részből áll, s védjegy pedig csak egyik részén előállított áruk védelmére szolgál; ebben az esetben mintegy önként kínálkozik fel az az eset, hogy a vállalatnak csak vonatkozó része — tehát nem az egész vállalat — át legyen ruházható a védjeggyel együtt.

Mindezekből kifolyólag oda konkludálnak a véd-

jegy önállóságának hívei, miszerint a védjegynek ön-állósítása és vállalat nélküli átruházása ma már gazdasági szükség, amelyekből azt azokban az esetekben, ahol a fogyasztó közönség megtévesztése ki van zárva, meg kell engedni

Ezeket itt csakis vázlatosan felsorolt érveket is figyelembe véve, a nagygyűlés tulnyomó többsége oda nyilatkozott ugyan, hogy *a vállalat és védjegy közti kapcsolatot elvileg fentartandó ugyan*, azonban ha a védjegyet vállalat nélkül mégis átruházzák, annak jogi következménye ne legyen, — amint azt a mai jog előírja — a védjegy megszűnése, hanem csak az átruházó *jogüggyel semmi-sége*.

Ez igen fontos elhatározás, amely a mi jogunkat is befolyásolni fogja.

Ezenkívül még el lett határozva, hogy *külföldi védjegyek* belföldön való lajstromozása esetén a védjegyet a külföldi vállalattal való kapcsolatok alól lehetőleg fel kell menteni, úgy hogy pl. ha külföldi vállalat megszűnik, ne szűnjék meg csupán ebből az okból az itt belföldön lajstromozott védjegy is. Ebből a célból az egyes államok kössenek kölcsönösségen alapuló szerződéseket egymással, amiből u. n. union restreinte fejlődik ki, ami aztán megint az általános Párisi unióhoz vezethet. Továbbá ki lett mondva, hogy a védjegyeknél a mai *elővizsgálatnál* részletesebb elővizsgálat nem kívánatos.

Továbbá: ismert *külsomagolásnak*, vagy *névnél*, vagy *cégnek védelem* nyújtandó ugyan egy később belajstromozott *védjeggyel szemben*, ez azonban ne veszélyeztesse a jogbiztonságot; a judikaturának a kérdésre vonatkozó vonatkozó mai állása megfelelő.

Végül: belajstromozott védjegy a védjegytulajdonos akarata ellenére *árunévvé* való átváltozásának rendszertint nincs helye és ezt a felfogást támogató judikatura örömmel üdvözölendő.

Ezek a döntések oly nagyfontosságúak, hogy következményeikben és kihatásukban kellőképp alig értékelhetők.

Azért közöltem azokat, hogy azok, akik hivatva vannak, foglalkozzanak e kérdésekkel, amelyek alkalmasak egész gazdasági életünkre kihatni.

Ne haladjanak el némán ezek mellett azok, akik e kérdések mikénti alakulására és megfelelő átváltoztatására befolyással bírnak.

Ha nem is tartozik szorosán véve ide, mégis megemlítendőnek tartom annak kiemelését, hogy a reform

kérdésével foglalkozók ki kell terjeszkedjenek más ipari jogok reformjára, így különösen az *ipari minták oltalmára* is.

Ha azt a kérdést nem is akarjuk gyökerestől szabályozni és csak az u. n. izlésmintákra szorítkozunk, itt reformra ugyanazokból az okokból szükség van, amelyeket a védjegyek tekintetében felhoztam.

Az iparmintajognak az *anyagjogi rendelkezései részben, az eljárási rendelkezései azonban teljesen átalkítandók*. Mert ezekben is ugyanazon tarthatatlan, elavult eljárás van, mint a védjegyeknél, minélfogva itt is ugyanaz a javaslatom, mint a védjegyeknél: összpontosítás a szabadalmi bíróságnál, a Pp. szabályainak megfelelő eljárás nemperes és peres ügyekben, utóbbiaknál utolsó fórum a m. kir. Kuria. Erre a reformra annál is inkább szükség van, mivel, *ha a régi eljárás a védjegyeknél megszűnik, nem lehet azt fentartani csak a mintáügyekben*.

Végül még egy megjegyzés *biróságainkra* vonatkozólag:

Evek óta azt a törekvését észlelhetjük törvényhozásunknak, hogy a személyiségi jogok körében — a hová a védjegy és a többi is tartoznak — felmerülő kérdések elbírálását a bíróságokra bizza. Ez által bíróságainkra különleges feladat hárul. Különlegesnek nevezem azért, mert különleges és új jogkörbe tartozó kérdések megoldásáról van szó. A személyiség joga maga nem új ugyan, de kiegészítése és szabályozása újabb keletű. A személyiségi jogokhoz tartoznak az u. n. eszmei javak. Amíg a szűkebb értelemben vett személyiségi jogok tárgya *maga a személyiség*, addig az eszmei jogoknál a jog tárgya *a szellemi tevékenység által létrehozott javak*.

A személyiség jogköréből — beleértve az eszmei javakra vonatkozó jogokat is — a törvényhozás már eddig is sok kérdést a bíróságokra bízott, így pl. *a becsület védelmét, a név- és cégjogot, a hírnév és hitel védelmét, az írói művekre, zeneművekre, színművekre, képző- és iparművészet alkotásaira, fényképészeti és mozgófényképészeti művekre vonatkozó szerzői jogot, üzleti titkok védelmét* stb. Legujabban *a szabadalmi perek* is utolsó fokon való elintézése a kir. Kuria hatáskörébe tartozik. Ide fog sorakozni *a védjegy- és ipari mintajog*.

Mindezek a személyiségjog körébe tartozó eszmei javakat, szellemi tulajdont tárgyzó ügyek elintézésénél *biróságainknak igen nagy figyelemmel kell eljárniok*, már azért is, mert kevésbé taposott uton járnak. Ezért szükséges ebbe az új joganyagba az eddiginél is *mélyebb*

behatolásra, e jogokat körülvevő atmoszféra alapos tanulmányozása, e jogokat szabályozó törvények szellemének helyes felfogása. Célravezető, sőt nélkülözhetetlen lesz speciális szakelőadók kiképzése ugy az első, mint a felső bíróságoknál.

Ezekben a jogokban a törvényekben foglalt szellemnek és iránynak tanulmányozása, és a vonatkozó elmélettel való alapos megismerkedés nélkülözhetetlen abból a célból, hogy a jogszabály azután a gyakorlati élet igényeinek is megfelelően helyesen alkalmazható legyen. E nélkül helyes, irányító judikatura nem fejlődhetik ki ebben a nálunk még eléggé nem ápoltt fontos joganyagban. E kérdések fontosságát szeretném megértetni a döntésre hivatottakkal.

Meg kell gondolni, hogy a döntéseknek sokkal nagyobb kihatása van gazdasági életünkre, mint más ügyekben hozott döntéseknek. Egy szabadalom megsemmisítése folytán talán egész gyárüzemet be kell szüntetni, munkásokat elbocsátani stb. Egy védjegy törlése tönkre tehet egész iparágat stb. *Ezért korántsem elég az, hogy az egyes előforduló esetek eldöntése alkalmával a bíró a vonatkozó törvény rendelkezéseit ismeri; hanem szükséges az, hogy a törvény ratioját, célját, alapját, a jogtárgy jelentőségét jól ismerje. Ehhez pedig bizonyos tanulmány elengedhetetlen. Enélkül a legnagyobb lelkiismeretesség és pontosság mellett sem lesz megfelelő a döntés. Ismerni kell a szellemét és mondhatni légkörét azoknak a jogoknak, amelyeket az illető törvény szabályoz.*

Mindez csak akkor lehetséges, ha az egész joganyagra kiterjedő *beható alapos tanulmány és kiképzés* előzi meg a döntés hozatalát.³

Ezt saját tapasztalataim alapján melegen ajánlom bíróságaink figyelmébe. Csak így veheti fel judikaturánk sikeresen a versenyt ezekben az ügyekben is a külföldivel, ahol figyelembe veendő az a tény, hogy az említett jogok tulajdonos része külföldi, illetve nemzetközi vonatkozású. Ezt szíveleljék meg az irányító tén.vezők; tegyék meg a szükséges intézkedéseket az említett tanulmányozásokra és kiképzésre vonatkozólag, mielőtt nagyobb károk keletkeznének.

³ Hasouló eszmemenetet l. „Gewerbl. Rechtsschutz und Urheberrecht 1929. évi 11. sz. füzetében 1250 stb. old.